

Brüssel, 29.5.2013
COM(2013) 370 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Austria 2013. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Austria stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta

{SWD(2013) 370 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Austria 2013. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Austria stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi²,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone³,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

olles konsulteerinud majandus- ja rahanduskomiteega

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu nõustus 26. märtsil 2010 komisjoni ettepanekuga käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.
- (2) 13. juulil 2010 võttis nõukogu komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta;⁴ mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.
- (3) 29. juunil 2012 võtsid riigipead ja valitsusjuhid vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega loodi sidus tegevusraamistik riiklikul, ELi ja euroala tasandil, kasutades selleks kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad otsustasid, milliseid meetmeid võtta liikmesriikide tasandil, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhiseid soovitusi.

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² COM(2013) 370 (final).

³ P7_TA(2013)0052 ja P7_TA(2013)0053.

⁴ Nõukogu otsus 2013/208/EL, 22. aprill 2013.

- (4) Nõukogu võttis 6. juulil 2012 vastu soovitusel Austria 2012. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Austria ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2011–2016) kohta.
- (5) 28. novembril 2012 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,⁵ mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise 2013. aasta Euroopa poolaasta algust. Samuti võttis komisjon 28. novembril 2012 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu teise häiremehhanismi aruande⁶, milles ei nimetatud Austriat liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 14. märtsil 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärase majandusele laenu andmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegelda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Austria esitas 16. aprillil 2013 oma stabiilsusprogrammi ajavahemikuks 2012–2017 ja 2013. aasta riikliku reformikava. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) Tuginedes nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 kohasele 2013. aasta stabiilsusprogrammi hindamisele, on nõukogu seisukohal, et Austria on eelarve ülemäärase puudujäägi korrigeerimiseks rakendanud olulisi konsolideerimismeetmeid. 2013. aasta programmi puhul on eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium optimistlik. Programmis visandatud eelarvestrateegia peamine eesmärk on järk-järgult vähendada valitsemissektori eelarve puudujääki, et saavutada 2016. aastaks nominaalne eelarve tasakaal ja täita keskpika perioodi eesmärk aastaks 2015. Programmis kinnitatakse varasemat keskpika perioodi eesmärki, milleks on struktuurne puudujääk suuruses 0,45 % SKPst. Keskpika perioodi eesmärk vastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Praeguste prognooside kohaselt püsib Austria ajakavas, et korrigeerida 2013. aastaks ülemäärane puudujääk, arvestades seda, et valitsemissektori eelarve puudujääk on 2,5 % SKPst 2012. aastal ning see peaks vastavalt komisjoni prognoosile veelgi vähenema: 2013. aastal 2,2 %-le SKPst ja 1,8 %-le SKPst 2014. aastal. Ühe suure panga likvideerimisega võivad aga kaasneda lisakulud ja sellel võib olla oluline eelarvepuudujääki suurendav mõju. Pärast 2012. aastal toimunud olulist vähenemist, mis ületas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses nõutud kohandamiskava taseme, peaks struktuurne eelarvepuudujääk prognoosi kohaselt 2013. aastal suurenema 1,8 %-ni. Ka komisjoni prognoos kinnitab, et 2013. aastal suureneb struktuurne puudujääk veidi. Vastavalt programmis esitatud teabele toimub alates 2014. aastast ümberarvutatud struktuurse eelarvepositsiooni struktuuriline kohandamine, mis ületab 2014. aastal 0,5 % ja võimaldab Austriat saavutada 2015. aastal keskpika perioodi eesmärgi kaks aastat varem võrreldes programmis esitatud stsenaariumiga (2017. aasta asemel 2015. aastal). Kulueesmärgi osas oodatakse programmis sisalduva teabe kohaselt, et valitsemissektori kulude kasv, arvestamata kaalutusõiguse alusel valitud meetmeid, aitab aastatel 2014–2016 kaasa iga-aastasele struktuurilisele kohandamisele keskpika perioodi eesmärgi suunas 0,5 % võrra SKPst. Stsenaariumis ennustatav kulude märkimisväärne vähenemine suhtena SKPsse on siiski väga ambitsioonikas, arvestades seda, et prognoosi kohaselt langeb kulude suhe SKPsse enama kui viieteistkümne aasta ühele madalaimale tasemele.

⁵ COM(2012) 750 (final).

⁶ COM(2012) 751 (final).

Eeldatavalt on Austrias aastatel 2014–2016 üleminekuperiood seoses võlakriteeriumi täitmisega ning kavade tagataks piisavad edusammud kriteeriumi täitmise suunas.

Eelarveraamistiku tugevdamine on jätnud eri valitsustasandite vahelised eelarvelised suhted peaaegu samaks. Jätkuv probleem on pädevuste kattumine ning rahastamise ja kuludega seotud kohustuste vahelised vastuolud. Keskvalitsuse, sotsiaalkindlustuse pakkujate ja föderaaltasandist madalamate tasandite vaheliste pidevate kokkulepete keeruline mehhanism kujutab endast nende meetmete rakendamisega seotud riske, mille eesmärk on piirata tervishoiukulusid. Hariduse valdkonnas on läbirääkimised kuuest punktist koosneva ettepaneku üle (sealhulgas ringkonna tasandi haridusametite kaotamine) tervitatav samm eri valitsustasandite vastutusalade ratsionaliseerimiseks, aga lihtsustamist tuleks jätkata, et vastutusalade killustatus väheneks veelgi.

- (9) Prognooside järgi väheneb Austria tööjõupotentsiaal alates aastast 2020 ning majandus muutub kõrget kvalifikatsiooni nõudvaks. Tööealise elanikkonna (eelkõige naised, sisseerändajad ja eakamad töötajad) tööhõive optimeerimiseks on piisavalt võimalusi.
- (10) Austria eakamate töötajate tööhõive määr on alla ELi keskmise (43,1 % vs. 48,8 %) ning ligikaudu 30 % inimestest on vahetult enne pensionile jäämist poolteist kuni kolm aastat töötud või viibivad haiguspuhkusel. Ennetähtaegselt pensionile jäämise ja invaliidsuspensionide skeemide suhteliselt laialdane kasutamine ning naiste suhteliselt madal seadusjärgne pensioniiga (60 aastat; pensioniiga tõuseb tulevikus vaid väga aeglaselt) mõjuvad negatiivselt tööjõu pakkumisele eakamate töötajate hulgas.
- (11) Ehkki naiste tööhõive määr on Austrias suhteliselt kõrge (2012. aastal 70,3 % võrreldes ELi 62,4 %-ga), on seda võimalik veelgi suurendada, vähendades soolist jagunemist tööturul. Naiste osakaal osalise töötajaga kohtadel on üks kõrgemaid ELis ning lapsehoiuteenuste ja pikaajalise hoolduse kättesaadavus on piiratud. Naiste tööhõivemäär täistööajale taandatuna (55,6 % 2012. aastal) viitab sellele, Austrias on teatavad raskused, mis takistavad naiste tööjõu potentsiaali täielikku ärakasutamist. Lisaks sellele töötavad naised ligikaudu kaks korda sagedamini lühendatud töötajaga töökohtadel ning on suuresti koondunud madalapalgalisele tööle. Selle tulemusena on sooline palgalõhe 24 % (ELis kolmandal kohal). Madalapalgaliste töötajate maksukoormuse vähendamine pakuks rohkem stiimuleid tööturul osalemise parandamiseks. Austria maksusüsteemi struktuur võimaldab nihutada maksustamist majanduskasvu vähem kahjustavatele muudele allikatele. Omandimaksudelt saadav tulu moodustab Austrias 0,5 % SKPst ja jääb oluliselt alla ELi keskmisele (2,1 % SKPst). Majanduskasvu kõige vähem kahjustavaks peetavatelt korduvatelt kinnisvaramaksudelt saadava tulu poolest on Austria ELis tagantpoolt kolmas. Need moodustasid 2011. aastal 0,2 % SKPst (ELi keskmine oli 1,3 %).
- (12) 2011. aasta seisuga oli Austrias välismaal sündinud tööealise elanikkonna osakaal 19 %, mis on OECD riikide seas üks suurimaid. Sisseerändajatel on tööturul sageli raskusi ning nende töötuse määr on kõrgem (isikud, kes ei ole ELi kodanikud, 9,7 % vs. austerlased 3,6 %) ja tööhõivemäär madalam (vastavalt 62,8 % vs. 76,4 %). Lisaks töötavad sisseerändaja taustaga inimesed kolm korda sagedamini kui austerlased töökohtadel, mis nõuavad nende tegelikust kvalifikatsioonist madalamat kvalifikatsiooni ja saavad madalamat palka (2008. aasta seisuga vastavalt 27,5 % vs 9,7%). Samuti on nende haridustulemused kehvemad ja vaesusrisk kaks korda kõrgem (26,6 % vs. 12,6 %).
- (13) Keskpika ja pikaajalise perioodi prognoositavad pensioni- ja tervishoiukulud ohustavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust. Samuti osutavad jätkusuutlikkuse ohule pikaajalise hooldusega seotud prognoositavad kulud, ehkki vähemal määral.

Pensionisüsteemi hiljutine reformimine peaks teataval määral vähendama ohtu jätkusuutlikkusele, kui sellega kaasneb tööturu olukorra selline paranemine, mis võimaldab pikendada eakamate töötajate tööiga. Midagi ei ole veel ette võetud seoses meeste ja naiste pensioniea kiirema ühtlustamise ning seadusjärgse pensioniea ja oodatava eluea pikenemise omavahelise sidumisega. Tegeleda tuleb tervishoiusüsteemi ja pikaajalise hooldussüsteemi eelarve jätkusuutlikkuse küsimusega, pidades silmas ka kasvavat vajadust ja nõudlust pikaajalise hoolduse järele. Tervishoiusektoris võetud hiljutised poliitikameetmed on tõenäoliselt samm õiges suunas, ehkki järgmiste aastate jooksul tuleb nende tõhusust põhjalikult hinnata. Ennetuse, rehabiliteerimise ja iseseisva elamise parandamiseks on küllalt võimalusi, et piirata pikaajalise hoolduse kulusid tulevikus.

- (14) Hoolimata sellest, et Austria kulud haridusele moodustavad 6,01 % SKPst, mis on oluliselt üle ELi keskmise (5,41 %), jäävad Austria 10–15-aastaste haridustulemused rahvusvaheliste võrdlevate uuringute ja katsete kohaselt alla ELi keskmise. Üle 25 % 15-aastaste noorte lugemisoskus on kehv ning nende tulemused matemaatikas on vaid veidi paremad. Lõhe sisserändaja taustaga noorte ja nende kohalikku päritolu eakaaslaste haridusalaste saavutuste vahel on üks ELi kõrgemaid. Kõrgharidussüsteemis survestab üliõpilaste suurenev arv süsteemi rahaliselt ja korralduslikult, aga õpingud edukalt lõpetavate üliõpilaste osakaal on väike. Samuti on killustatud haridussüsteemi juhtimise ja rahastamisega seotud vastutusalade jagunemine.
- (15) Austria on üks neist liikmesriikidest, kes saaks kõige enam kasu (SKPs) väiksematest tõketest piiriüleste teenuste pakkumisel. Teenustesektoris aga püsivad endiselt olulised turule sisenemist ja tõhusat konkurentsi takistavad tõkked. Need tõkked on eriti tuntavad vabade elukutsete ja raudteetranspordi puhul. Kutseteenustel on oluline osa ettevõtlusega seotud teenuste turgudel ja need moodustavad 10 % SKPst ja 11 % kogu tööhõivest. Endiselt püsivad piirangud, mis käsitlevad teenusteturule juurdepääsu ja sealsetel ametialadel tegutsemist (näiteks nõuded seoses õigusliku vormi ja osaluse omamisega). Kindlasti on vaja hinnata nende piirangute põhjendatust ning seda, kas samu üldise huvi eesmärke oleks võimalik saavutada vähesema reguleerimisega. Ehkki konkurentsiõiguse hiljutise muutmisega suurenevad Austria konkurentsiasutuse volitused, jäävad kõnealuse asutuse rahalised vahendid ja inimressursid ikka alla sellist taset, mida võib täheldada sarnase või isegi väiksema suuruse riikide puhul.
- (16) Austria on teinud edusamme päritoluriigi/vastuvõtva riigi finantsjärelevalve piiriülese koordineerimise valdkonnas. Lisaks on tehtud edusamme seoses restruktureerimisabi saanud riigistatud või osaliselt riigistatud pankade restruktureerimisega. Nende pankade varade kvaliteedi jätkuva halvenemisega seotud riskide tulemusena püsivad süsteemis aga nõrgad kohad, mida tuleb hoolikalt jälgida.
- (17) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Austria majanduspoliitikat. Hinnati stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava. Hindamisel on arvesse võetud nende dokumentide asjakohasust Austria eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada ELi üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad soovitusel 1–7.

- (18) Võttes arvesse kõnealust hinnangut, on nõukogu Austria stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁷ selle kohta kajastub eelkõige soovitus 1.
- (19) Komisjon on Euroopa poolaasta raames hinnanud põhjalikult ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitused liikmesriikidele, kelle vääringuks on euro. Ka Austria peaks tagama kõnealuste soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

SOOVITAB Austrial võtta ajavahemikus 2013–2014 järgmisi meetmeid:

1. Täita 2013. aasta eelarve vastavalt kavandatule, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamine jätkusuutlikul viisil ja saavutada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohastes nõukogu soovitustes täpsustatud struktuuriline kohandamine. Jätkata pärast ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamist struktuurilist kohandamist vajalikus tempos, et saavutada 2015. aastaks keskpika perioodi eesmärk. Ühtlustada eri valitsustasandite vahelised eelarvelised suhted, lihtsustades näiteks korralduslikku ülesehitust ning viies vastavusse kulu- ja rahastamiskohustused.
2. Kiirendada meeste ja naiste pensioniea ühtlustamist, siduda seadusjärgne pensioniiga oodatava elueaga, rakendada ja jälgida hiljutisi reforme, mis käsitlevad ennetähtaegsele pensionile jäämise piiramist, ning parandada eakamate töötajate tööalast konkurentsivõimet, et tõsta tegelikku pensioniiga ja eakamate töötajate tööhõive määra.
3. Võtta uusi meetmeid, et suurendada naiste osalemist tööturul, parandades selleks veelgi lastehoiu- ja pikaajalise hoolduse teenuseid, ning tegeleda suure soolise palga- ja pensionilõhe küsimusega. Kasutada täielikult ära sisserändaja taustaga inimeste tööturu potentsiaal, parandades nende kvalifikatsiooni ja haridustulemuste tunnustamist. Vähendada madala sissetulekuga töötajate tegelikku maksukoormust ja sotsiaalmakseid eelarveneutraalsel viisil, tuginedes senisest enam majanduskasvu vähem kahjustavatele allikatele, näiteks korduvad omandimaksud.
4. Rakendada tõhusalt tervishoiusüsteemi hiljutised reformid, et tagada oodatav kulutasuvus. Töötada välja finantsiliselt jätkusuutlik mudel pikaajalise hooldusteenuse osutamiseks ning pöörata senisest enam tähelepanu ennetusele, rehabiliteerimisele ja iseseisvale elamisele.
5. Parandada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate noorte haridustulemusi, edendades sealhulgas väikelaste haridust ja vähendades varase diferentseerimise negatiivset mõju. Parandada veelgi kõrghariduse strateegilist planeerimist ja edendada koolist väljalangemist vähendavaid meetmeid.
6. Suurendada veelgi föderaalse tasandi konkurentsiameti volitusi ja vahendeid ning jälgida konkurentsioiguse reformi rakendamist. Kaotada ülemäärased tõkked teenusteosutajatele. Sellega seoses tuleb üle vaadata, kas reguleeritud kutsealade puhul tööturule sisenemist ja neil kutsealadel tegutsemist käsitlevad kehtivad piirangud on põhjendatud üldise huvi eesmärkidega, ning edendada konkurentsi eelkõige raudteesektoris.

⁷ Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

7. Finantsstabiilsuse säilitamise eesmärgil jätkata riigistatud ja osaliselt riigistatud pankade tähelepanelikku jälgimist ning kiirendada nende restruktureerimist.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*